

Magyar aukció nemzetközi mesterekkel

Reigl Judit, Réth Alfréd, Hantai Simon, Csernus Tibor, Beöthy István, Sándorfi István, Miklós Gusztáv – csupán néhány név azon magyar vagy magyar származású, nemzetközileg is elismert képzőművészek közül, akiket az Erdész & Maklár Fine Arts galéria utóbbi években végzett munkájának köszönhetően ismerhetett meg itthon a nagyközönség, sőt több alkotót részletesebben még a hazai művészettörténet-szakma is. A harminc éve műkereskedelemmel foglalkozó Erdész László és a franciaországi magyarok szakértőjeként ismert Maklár Kálmán közös galériájuk fennállásának harmadik esztendejét követően döntöttek úgy, hogy az említett művészek és több, világhírű örvendő külföldi kollégájuk alkotásaiból aukciót rendeznek.

A december 9-i, Néprajzi Múzeumban sorra kerülő árverés mindenképp nemzetközinek nevezhető, ám – talán babonából – a tulajdonosok úgy döntöttek, az aukció címében nem szerepeltetik ezt a szót. Pedig megtehették, hiszen Giacometti 1976-ban készült bronzmunkája, vagy – a Gondolkodó című szobra okán – több milliárd ember által ismert Rodin mester egy Balzacról 1897-ben készített bronziportréja, de Jean-Francois Jonvelle egyedülálló fotói, Dalí és Miró

• Erdész & Maklár Fine Arts aukció 2008. december 9., 17 óra, Néprajzi Múzeum

Reigl Judit: Tömbírás, 1959-1960, 145x198 cm

Erdész László és Maklár Kálmán

munkái, azaz a 200-ból mintegy 30 tételt elfoglaló világhírű külföldi művészek alkotásai predestinálhatnák őket erre, valamint a nemzetközi műtárgypiacon már számos alkalommal bizonyított magyar származású mesterek úgyszintén.

Igazi rekorderekkel találkozhatnak az érdeklődők a galériában a Műgyűjtők Éjszakáján látható kiállításon és majd az aukción is, így például az abszolút rekordernek számító Miklós Gusztáv három munkájával, akinek egy 2006-os párizsi árverésen 1 600 000 euróért ütötték le egy szobrát. Ez mintegy 400 millió forintnak felelt meg, amelyet azóta sem tudott egyetlen más magyar alkotás megközelíteni, ez az ár még a hazai Munkácsy- vagy Csontváry-, aukciós csúcsokat dön-

tetőtő alkotásokat is jócskán meghaladja.

Hantai Simon a kortárs művészek között áll a képzeletbeli dobogó legfelső fokán, hiszen a három hónapja elhunyt művészek az egyik 1960-ban készült – M.A.4 Marial című – vásznáért 2005-ben a Christie's párizsi árverésén 560 000 eurót (kb. 137 millió forint) fizettek. Ezzel pedig Hantai jelenleg is tartja a magyar kortárs művészek között elért aukciós rekordot. Az ő alkotásai közül többre is licitálhatnak majd az érdeklődők. Nem is akármilyenek: egy korai, 1946-ban készített, Baráti társaság című figurális, sokalakos, 240x140 centis fő mű-

vét kínálják majd a ritkaságok között az aukción. A képzőművészetben általa elsőként alkalmazott, s ezáltal nemzetközi hírnévre szertett, úgynevezett pliage-technikával készült festményekre is licitálhatnak majd a gyűjtők. Ugyancsak különlegesség lesz az aukción az az 1963-ban készített vászon, amelynek megalkotásánál visszanyúlt a korábbi szürrealista képeinél használt frottage-technikához. Ehhez hasonló képeivel találkozhat a látogató a párizsi Pompidou Központban vagy a pécsi Janus Pannonius Múzeumban, bár ez utóbbi egy papírképet őriz ebből a sorozatból, míg az árverésen szereplő darab egy olaj-vászon mű.

Reigl Judit ugyancsak az aukció húzónevei közé sorolható. Az idén 85 éves Reigl művészetének értékét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy alkotásai már most is megtalálhatók a világ legjelentősebb közgyűjteményeiben, így a New York-i Museum of Modern Artban (MoMA), a londoni Tate Modernben vagy a párizsi Pompidou Központban. A Budapesten december 9-én megvételre kínált egyik olajvászoni kép a Tate-ben található munkának a párja, míg egy másik az Homme (ember) sorozatból került ki, amelynek további darabjai jelenleg New Yorkban láthatók egy kiállításon, és az idei egyik legjelentősebb európai művészeti vásáron, az Art Paris-n is bemutatott azokat.

Csernus Tibor szilvás csendelőte ugyancsak az aukció kiemelkedő darabjai között szerepel. Az 1983-ban készült nagyméretű alkotás szerepelt a Claude Bernard által New Yorkban rendezett Csernus-

Miklós Gusztáv: Sérült Madár, 1932, bronz 42x23,5x29cm

kiállításon is, amelyet egy New York-i lapban külön kiemelték – ezzel az alkotással esetleg a művész virtuozitását. Az életmű ilyen szintű kiemelkedő munkája a magyar műkereskedelmi piacra most kerül be először.

A tavaly a MODEM-ben megrendezett nagyszabású tárlat volt Sándorfi István életében az utolsó kiállítás – a festő felgyógyulásában akkor még a kurátor Maklár, maga a művész és szerettei is bíztak. Ekkor ismerhette meg tüzesebben a magyar nagyközönség a lenyűgöző technikájú Sándorfi életművét, s szerzett magának hazánkban is számos rajongót és több gyűjtőt. A múlt héten zajlott Art Faren a galéria a Kortárs sátorban külön kiállítással tisztelgett a művész előtt, s az aukción is megtalálható lesz két alkotása: a korai, 1976-ban festett nagyméretű Pieta című, és a halála előtt, 2007-ben elkészült utolsó csendélet.

A galéria amellet, hogy lehetőséget biztosít a magyar gyűjtők számára Budapesten a nemzetközi híru magyar és külföldi mesterek munkáira való licitálásra, nyugat-európai és francia műgyűjtők figyelmét is fel kívánja hívni a magyar műkincspiacra. Maklár tájékoztatása szerint a francia érdeklődés már most igen nagy, hiszen számos francia galériás és műgyűjtő utazott az elmúlt héten a magyar fővárosba, hogy az itt zajló Budapest Art Faren szemügyre vegyék aukciós kínálatukat. (x)

Remények és aggodalmak

Galériások a műtárgypiac helyzetéről és a kilátásokról

A Falk Miksa utcai műkereskedők biztosak abban, hogy őket sem hagyja érintetlenül a gazdasági válság. Abban azonban még bizonytalanok: jót vagy inkább rosszat hoznak számukra a változások.

Kőműves Anita

A Markó utcai Art Deco ügyvezetője és tervezője, Józsa Tibor nem látja túl fényesnek a kialakuló piaci helyzetet. – Érezni a gazdasági nehézségek hatását, a forgalmunkban 60 százalékos visszaesés következett be. Lényegesen kevesebb a nézőlő is – mondja a galéria vezetője. Az üzlet árengedményekkel

és pluszszolgáltatásokkal igyekeznek csábítani a vevőket a nehéz gazdasági környezetben: ingyenes kiszállítással és tanácsadással állnak az érdeklődők és vásárlók rendelkezésére. Természetesen minden termékre garanciát vállal az Art Deco.

Bizakodóbb Ferenczi István, a december elején a Falk Miksa utcában nyíló Ferenczi és Tsai Aukcióház és Galéria vezetője. – Eljött a mi időnk – mondja, arra utalva, hogy most talán jobban megnézik az emberek: mire adnak ki pénzt. Az első, XX. századi bútorokat kínáló aukcióház tulajdonosa szerint Magyarországon is a minőségi tárgyaké a jövő. – Nyugat-Európában és az Egyesült Államokban már évek óta divat az individuális lakberendezés. Az emberek egyedi berendezési tárgyakat vásárolnak,

amelyek az önkifejezés eszközeként is szolgálnak. Magyarországon még mindig a divatok uralkodnak – állítja Ferenczi, aki szerint el kell dönteni, valaki 3-4 évente, a divatot követve változtat-e, vagy személyes stílusban rendezi be az otthonát. A galéria december 18-án tartja első aukcióját, amelyen a XX. század legnagyobb hatású dizájnirányzatainak szinte mindegyikéből kalapács alá kerülnek majd bútorok, használati tárgyak és kiegészítők.

Haas János, a Haas Galéria tulajdonosa szerint is hozhat új vásárlókat a gazdasági válság. – A recesszió hatása nálunk még nem érződik – mondta a Falk Miksa utcai műkereskedő-világ régi résztvevője. – Nem tapasztalom, hogy tömegesen akarnának képekbe pénzt fektetni. Ám fontossá válhat, hogy stabil értékeket képviselő dolgokba fektessen

pénzt valaki, ezért a biztos értéknek vélt kortárs művészet is egyre becsesebbé válhat – mondja Haas. A galéria segítséget nyújt a vásárlóknak, hogy valóban értékálló alkotásokba fektessék pénzüket. – Lehet, hogy egy alkotó épp divatos, ám műveien minősége egyenletlen, netán gyenge – ezért aztán nem is biztos, hogy megmarad az árszóiuk. Ha alapvetően jó minőségű a mű, akkor érdemes megszerezni, még ha napjainkban a szerző esetleg nem is divatos, ezért aztán nem csillagászati az ára. Az ilyesmi jó befektetésnek is – mondta Haas, akinek galériája elsősorban a két világháború közötti magyar avantgárd eszmeiségének képviselőivel, az Európai Iskola művészeivel, a második nagybányai nemzedék alkotásaival és a szentendrei posztimpreszionista művészgárda munkáival foglalkozik. »

Kiadja a Népszabadság Zrt., 1034 Budapest, Bécsi út 122-124. Telefon: 436-4444, fax: 436-4592 • Felelős kiadó: Kovács Tibor elnök-vezérigazgató • Szerkesztő: Kis Tibor • Nyomdai előkészítés: Népszabadság Zrt. Hirdetéseivel: Primus Kft. • Nyomdai előállítás: Ringier Kft. Nyomda • Felelős vezető: Bertalan László nyomdaiigazgató

HIRDETÉS

design: anagraphic

THOMAS RUFF

r e t r o s p e k t í v

2008. december 13 – 2009. február 15.

H-1146 Budapest, Dózsa György út 37.
www.mucsarnok.hu • www.kunsthalle.hu
Nyitva: kedd – vasárnap 10.00–18.00, csütörtök 12.00–20.00

Támogatóink:

Mobilkommunikációs partnerünk:

Remények és aggodalmak

» A Műgyűjtők Éjszakáján még látható lesz a galéria nagy sikerű Barcsay-tárlata.

A Nemes Galéria harmadik, idén nyáron megnyitott kiállítóterében egyre nagyobb szerepet kap az 1945 utáni időszak művészetének bemutatása. A galéria fő profilját továbbra is a XIX-XX. századi magyar festmények és grafikák, a XVI-XX. századi külföldi mesterek alkotásai, valamint a Zsolnay- és Gorka-kerámiák adják, ám a Gresham-palotában kialakított üzletben a hazai kortárs művészet jeles képviselői mellett nemzetközileg is ismert művészek munkái szintén felbukkannak. A galéria alapítója és tulajdonosa, *Nemes Gyula* az 1980-as évek második fele óta van a műkereskedelemben. Ma már három galériában foglalkozik festmények, műtárgyak és bútorok bemutatásával, eladásával. A budai Városmajor Galériát a Falk Miksa utcai üzlet követte, melynek köszönhetően *Nemes Gyula* is aktív résztvevője az ott tevékenykedő műkereskedő-világnak.

Nem túl szerencsés időpontban, csupán áprilisban nyitotta meg üzletét a Stoll'Art Galéria fiatal csapata, hiszen akkoriban már hűvös szellők fujdogáltak a műtárgypiacon. De azóta se vésztek el bizakodásukat: úgy érzik, nagyon is van keresnivalójuk a Falk Miksa környéki galérianegyedben. *Holló Judit* társtulajdonos szerint azon dolgoznak, hogy megtalálják a piaci réseket, és erre reményt kínál, hogy ők eleve „valami mást”, az átlagostól eltérő szeretnének kínálni közönségüknek. Csupa fiatal, pályája kezdetén álló képző- és iparművész tartozik a galéria vonzáskörébe – mindannyian invenciózusak, tehetségesek, teli vannak ötlettel, szemléletük friss és eredeti. Egyszerűen más jut eszükbe a dolgokról, mint megállapodottabb művésztársaiknak. *Holló Judit* „barátságos galériának” jellemzi magukat – kialakulóban levő igényes vevőkörük pedig szavai szerint „nem olyanokból áll, akik bútor helyett keresnek szép tárgyakat, hanem eleve valami egyedi holmira vadásznak”.

A tulajdonos e hetekben kétségkívül érzékel bizonyos válsághangulatot a piacon, de abban bízik, hogy lassan lenyugszanak majd a kedélyek – utána pedig, ha visszafogottabbá, megfontoltabbá válik is majd az üzletmenet, átgondolt stratégiával, minőségi, egyedi darabokkal talpon lehet maradni az előttünk álló években.

Utat tör a fiatalok galériája

Van már fogadókészség a Mezei Tamás galériájában kiállított „pimasz” művek iránt Fotó: Fekete András

Pócs Balázs

Még véletlenül sem könnyítettem meg a saját dolgomat. Fiatal művészekkel, fiatalon, kis galériában próbálkozni: ez nagy vakmerőség volt – meséli *Mezei Tamás*, a *Stereo Gallery* tulajdonosa. Szerencséjének tartja ugyanakkor, hogy elvárások sem voltak még, a mércét így ők állították fel. Bár azóta jó néhány új és friss szemléletű galéria nyílt Magyarországon, egyesek közülük már be is zártak.

Megtalálta viszont a számítását *Mezei Tamás*, aki 2007 májusában nyitotta meg a Falk Miksa utcai galériát. Akkor kezdett képeket gyűjteni, amikor egy graffitikellékeket árusító bolt tulajdonosa lett. Hetvenegy graffitit képet halmozott fel, és úgy döntött, hogy ebből már önálló galériát hoz létre. Hatalmas szerencsének nevezi, hogy a budapesti galériás negyedben talált kiadó helyet. – Ellentétben több más galériással, én most azt mondom: köszönöm szépen, jól vagyok – mosolyodik el.

A névadást több mindennel magyarázza. A galéria fiatal művészekkel dolgozik, márpedig mi fejezi ki jobban a fiatalságot, mint a zene, amelyet manapság sztereóban hallgatunk? Emellett „art and fashion” koncepciót akart megvalósítani, és ezt szintén kétirányú, azaz sztereó vállalkozás.

Adta magát a fiatal művészek bemutatása. Egyrészt tehetséges pályakezdekők alkották a korábban összegyűjtött hetvenegy képet is – még tizenkét-tizenhárom éves

alkotó is akadt közöttük. Másrészt mindenki a saját kortársaival találja meg legkönnyebben a közös hangot, és így volt ezzel a *Stereo Gallery* tulajdonosa is; a jelenlegi művészcsoportában az átlagéletkor huszonöt-huszonhat év.

Üttörő szerepet vállalt a galéria, amely alapvetően négy festő: *Pintér Gábor*, *Kovács Budha Tamás*, *Tábori András* és *Bálint Ferenc* műveit mutatja be. Mivel a magyar műtárgypiac meglehetősen kicsi, Mezei nemzetközi ismertséget is igyekszik szerezni az általa támogatott művészeknek, például külföldi kiállításokon.

Nem véletlenül lett a most decemberben nyíló – a Műgyűjtők Éjszakáján is látható – kiállítás címe „Ez a mai fiatalság...”. Az idősebb generációk általában úgy tekintenek a fiatalokra, mint tapasztalatlan, a világról még semmit sem tudó emberekre; Mezei Tamás szerint a festők esetében ez fokozottan így van. A cím másik értelme pedig, hogy a galériában dolgozók és kiállítók öntudatosak, és azt gondolják: ha valaki betér ide, izelítőt kaphat abból, hol áll ma Magyarországon a táblakép-festészet a fiatalok körében.

S hogy mi a más a legfiatalabbak műveiben? Igazi *streetart* művész például *Kovács Budha Tamás*, aki szakít az eddigi festészeti hagyományokkal. *Pintér Gábor* követi ugyan a tradíciókat, de huszonöt évesen olyan frissességgel alkot, hogy a galériába ellátogató hatvan-hetven éves festők nem igazán értik a képeit. *Bálint Ferenc* nem street artos, ám az ihletet az utcai történésekből

és a fogyasztói társadalomból meríti. *Tábori András* előszeretettel használja a street art forma- és színvilágát; akárcsak a többi művész, fotóz és filmez ő is.

– Mindez annyira új, annyira más, hogy mondhatni: pimasz. Természetesen úgy pimasz, hogy közben a festéssel szembeni alázatot is megtartják a galéria művészei – magyarázza Mezei.

A közönségben van már fogadókészség az ifjak „pimasz” művei iránt, noha ez új jelenség: a galéria tulajdonosa hozzáteszi, hogy egy évvel ezelőtt még más volt a helyzet. Érdekes, hogy a fiatalok képeit általában nem a fiatalok veszik, sőt.

– Bejött pár hónapja egy hetven év körüli bácsi. Leült, és elkezdtem neki magyarázni. Megkérdezte, mennyibe kerülne ez az öt kicsi, ötvenszer ötvenes kép? Hát jó, megmondom neki, gondoltam. Hármát megvett – idézi fel Mezei Tamás, aki szerint semmi összefüggés nincs a művészek és a vevők életkora között. A *Stereo Gallery* átlagvevője negyven-ötven év körüli.

A játékonyságot rendkívül fontosnak tartja a galériatulajdonos. Az idén áprilisban a sérült gyermekeket segítő Kézénfogva Alapítvány, októberben pedig az Amnesty International Magyarország javára szervezett jótékonysági kiállítást (az eladott képek árának meghatározott százalékát felajánlva).

Úgy érzi Mezei Tamás, hogy révbe ért. – Elvonási tüneteim vannak, ha két napig nem jövök be a galériába. Mindig van mit csinálni, folyamatos fejlődésben lévő galéria ez.

A MissionArt az aukciós porondon

Művészettörténészek, igazságügyi szakértők, befektetési tanácsadók, de mindenekelőtt kutatók és felfedezők, s ha lehet, az árral szemben mennek – ezzel a lényegét el is mondtuk a MissionArt Galéria két tulajdonosáról, *Jurecskó Lászlóról* és *Kishonthy Zsoltról*.

Rédei Judit

Hozzáfűzni talán még annyit lehetne, hogy minden jel szerint a köztük lévő összhang hűszesztendei együttműködés után sem változott, egymás szavába vágva mondják ma is ugyanazt, egyformán értékelve a sikereket és a nehézségeket. Már a kezdéskor sem a kitaposott utat követték, amikor Miskolcot választották műkereskedői létük helyszínéül. A múzeumi szolgálatot maguk mögött hagyó szakemberek a hazai műtárgypiac fehér foltján nyitottak üzletet 1990-ben.

A MissionArt „védjegye” *Nagybánya*, ezzel alapozták meg szerepüket a műtárgypiacon. Az első komolyabb kiadványuk is a *Nagybánya-sorozat* volt 1992-ben. Katalógusok, könyvek sora, több mint 30 kiadvány fémjelzi kiadói tevékenységüket. A MissionArt Galéria a kezdetektől egyenlő hangsúllyal foglalkozik a kortárs és a klasszikus modern festéssel; magyar, különösen „vidéki” galériáistól szokatlan bátorsággal tárlataival kimerészkedett a határon túlra is. Több mint nyolcvan kiállításuk helyszíne külföldön egyebek között Bécs, Berlin, Párizs, München, Los Angeles, Stuttgart, London, Róma, Moszkva, Bazel, Bukarest. A nagybányai festészetet bemutató kiállításorozat 1992-ben indult Miskolcon, és sokak véleménye szerint átírta a magyar művészettörténet említett szakaszát. Az ezt követő monografikus kiállítások új megvilágításba helyeztek számos, addig jórészt ismeretlen vagy alig ismert életművet, így *Nagy Oszkárét*, *Boromisza Tiborét*, *Jándi Dávidét*, *Dömötör Gizelláét* és *Mund Hugóét*.

A nagybányaiak népszerűsítését követően, 2000-ben olyan ügyet karoltak fel, amely szintén erőfeletti vállalkozásnak tetszett. A cél *Mattis Teutsch János* festészetének felfedezése és megismertetése volt a világgal. Módszeres anyaggyűjtéssel New Yorktól Bukarestig, pénzt bőven nyelő, de a maguk nemében

egyedülálló katalógusok, ismeretterjesztő anyagok kiadásával indult az akció, hogy azután megjelenjenek egy pártját ritkító kollekcióval, előbb hazai kiállítóteremben, majd külföldön is. A Magyar Nemzeti Galériával és a müncheni Haus der Kunsttal közösen rendezett kiállítás *Mattis Teutsch* és a *Der Blaue Reiter* címet viselte – e párhuzammal külön hangsúlyt kapott a Nyugaton kevésbé ismert, itthon pedig kissé elfelejtett magyar avantgárd mester alkotásainak egyenrangúsága a legnagyobb európai kortársakéval. Ha nem is a teljes *Mattis-válogatással*, de az ő művei középpontba állításával, megjelentek Los Angelesben, Berlinben, Stuttgartban is egy magyar avantgárdot népszerűsítő tárlattal.

A MissionArt belső tere Fotó: Fekete András

– Lételemünk a felfedezés – mondják –, nincs izgalmasabb feladat egy galériás számára, mint pályakezdő alkotók munkái között válogatni, a méltókat megismertetni szélesebb körben. Talán ma még kevesen ismerik *Verebics Katalint* és *Ágneszt*, *Czidor Ágneszt*, *Szanyi Borbálát*, *Kovács Budha Tamást*, vagy a két *Bánki Ákost*, de hallani fognak róluk, ahogy sikerrel ismertették meg a magyar gyűjtőkkel *Szabó Gyula* az 1972-ben elhunyt losonci festő alkotásait is. Ismert művészek kevésbé ismert műveire is figyelünk, a Kanári-szigetekről hoztuk haza például *Kondor Béla* rézkarcnyomó lemezeit.

Az új keresése vezette *Jurecskót* és *Kishonthy* a MissionArt egyik legnagyobb szabású, formabontó vállalkozásához, az Európa Fríz megvalósításához. Ez tulajdonképpen egy vándortárlat volt, amelynek alapötlete, hogy kortárs alkotókat kértek fel egy-egy kép elkészítésé-

sére. A témája szabadon választható volt, a kivitelezés azonban csak papíralapra történhetett – szigorúan A4-es méretben. Előbb húsz magyar művész három-három műve került a válogatásba, hogy azután a 2003-ban rendezett kiállításon egyenesen bekeretézve, frízre emlékeztető formát öltsenek egy újpesti kiállítóterem falán. Újpestről azután a műtárgyegyüttes európai hódító körútra indult: Bécsben, Pozsonyban, Párizsban, Stuttgartban, Berlinben, Rómában, Moszkvában, újabb és újabb helyi alkotók csatlakoztak a kezdeményezéshez. A 2005-ös berlini rendezvényen már 120 méter hosszan kígyózott az immár 13 nemzetet képviselő baráti tárlat, és mint a rendezők elmondták, még a nyitást követő napokban

levágtak az árverezésbe. A MissionArt tulajdonosai immár a nyolcadik árverésükre készülődnek.

Amúgy általános elv náluk, hogy aukciós kínálatukba olyan képek kerüljenek, amelyek egyfajta folytonosságot tükröznek a XX. századi klasszikus és a kortárs művek között. A válogatásnál egyébként kizárólag a saját ízlésük az iránymutató, és bíznak abban is, hogy elég ismeretük van a hamisítványok kiszűréséhez. A decemberi aukció anyaga már összeállt, 275 tétel került be a kollekcióba, amellyel a közönség a *Pintér Antik Galériában* ismerkedhet meg november 27. és december 4-e között, utójára a Műgyűjtők Éjszakáján.

– Számos művész volt partnerrünk a műtárgyak válogatásánál, kibányászva számunkra fiatalkori képeiket, amelyekre ők maguk sokszor már alig emlékeznek. Mi viszont úgy érezzük, hogy a korai képek mindig izgalmasak egy festő életművében. Kollekciónkkal nem kívánunk versenyezni a nagy házakal – mi inkább az alkotók derékhadának legjobb munkái között szeméztünk – magyarázzák.

Nem kerültek ki a hagyományosan magasra tartott értékeket sem, a kikiáltási áron összesen 82 millió forintot érő kollekcióban szerepel például *Rippl-Rónai József* 1895-ös tanulmánya – az Öreg hölgy ibolyával című művet 8 millióról indítják. *Scheiber*, *Kádár Béla* művei képviselik a többi között a klasszikus moderneket; a kortársak között *Szabó Gyula* több alkotása, *Szurcsik József*, *Koronczi Endre*, *efZámbó*, *feLugossy*, *Wahorn András*, *Konkoly Gyula*, *Bak Imre*, vagy *Hantai Simon* ritkaságnak számító női arcképe és az eredetileg művészettörténész *Perneczky Géza* festménye, valamint egy unikális fotósorozat a kívánczok önkényes mérítésünkbe.

– Hogy milyen hatással lesz a pénzsűke a hazai piacra, azt most nehéz megjósolni, mi bízunk abban, hogy ha a spekulánsok átmenetileg távol maradnak is, a gyűjtők nem. Ez utóbbiak megfontoltabb, de teljesen kialakult ízlésű vásárlók, tisztában vannak az értékekkel. A mi galériánkban egyébként ritkább vendég a befektető, inkább a szenvedélyes gyűjtők látogattak minket, akik szép lassan szokatlan ide, igényelve tőlünk a barátságos szót és a szakértői tanácsot. Így az árverésünkön is rájuk számítunk elsősorban – latolgatja az esélyeket *Jurecskó László* és *Kishonty Zsolt*.

Modern mese, antik környezetben

Farkas József György

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy villamosmérnök-hallgató, aki harmadéves korában egy évfolyamtársa templomi esküvőjén tanúskodott. Míg azonban a násznép a tisztelendő szavaira figyelt, hősünk inkább a sekrestye felé sandított, ahol egy gyönyörű állóóra vonta magára a tekintetét. A ceremónia után meg is kérdezte a papot, hogy nem adná-e el az antik holmit, amiben – az eltávolított szerkezet helyén – éppen takarítóeszközöket tároltak. Próbálkozása eredménnyel járt, később az óramű is előkerült valahonnan, sőt az atya – látva a fiatalember érdeklődését – egy kényelmes forgószékért és egy modern íróasztalért cserébe felajánlotta saját addigi székét és asztalát, amelyek komoly értéket képviseltek.

Valahogy így indult *Pintér Péter* kapcsolata a régiségekkel, amely máig tartó szerelemmé és szenvedéllyé vált. A nyolcvanas évek közepén jártunk akkor, Magyarországon kezdtek fellendülni a magánvállalkozások, és erre a trendre jó érzékkel kapcsolódott rá az egyetemi tanulmányait szabad vállalkozásra felcserélő fiatalember. A rendszerváltás idejére, a műtárgy-

piacon addig hegemon szerepet játszó Bizományi Áruház Vállalat mellett sorra nyitottak az antikvitásokkal kereskedő cégek, köztük *Pintér* is, aki először a Róbert Károly körúton berendezett üzletében fogadta a potenciális eladókat és vásárlókat. Egyre bővülő választékát szobrok, ékszerek, ezüstholmik, órák, textilmunkák és szőnyegek mellett festmények és bútorok képezték; különösen az utóbbi két kategória állt és áll közel a szívéhez és az ízléséhez.

A készlet növekedése mellett a budapesti műtárgykereskedők földrajzi elhelyezkedése is mind sürgetőbbé tette a számára, hogy helyszínt változtasson. Ennek nyomán beköltözött az értékes régiségek magyarországi Mekkájába, a Falk Miksa utcába, ahol most már közel kétezer négyzetméteresre nőtt kis birodalmában folytatja sokoldalú tevékenységét.

Mint elmondta, különösen büszke arra, hogy míg a szakma addig az utca Szent István körút felőli végére koncentrált, ő a 10. szám alatt, a Parlamenthez közelebb eső szakaszon ütötte fel képzeltbeli sátorfáját. Mára már ezt a részt is benépesítették a műtárgykereskedők, a hazai és külföldi érdeklődők pedig az utca teljes hosszában sétálhatnak a kirakatok

előtt. A környék az V. kerület, sőt egész Budapest nevezetességévé vált, amely nemcsak a pénzes műértőket vonzza, hanem a különféle anyagokban testet öltött szépségkedvelőinek is élményt kínál. Arra *Pintér Péter* külön – és joggal – büszke, hogy a magyarországi nevezetességeket is ajánló egyik amerikai útikönyv a felsorolt tíz szócikk (Parlament, Balaton stb.) között az ő galériáját is megemlíti.

A piacon, ha nem is öldöklő, de egészséges konkurenciaharc tapasztalható – magyarázza tovább az üzletember. Nyilvánvalóan csak az tud ebből megélni, sőt prosperálni, aki eligazodik az antikvitások rendkívül változatos világában; csak arra és annyit ad ki, amennyit az adott darab megér. És aki maga is utánajár a dolgoknak, de egyáltalán megbízható, jó forrásokkal, szállítókkal rendelkezik.

Ő az elmúlt negyedszázad alatt sikeresen elsajátította az ehhez a tevékenységhez nélkülözhetetlen tudnivalókat, üzleti kapcsolatait is tartós és biztos alapokra helyezte. Kiemeli, hogy állandó partnerei között olyan roma beszállítókat is fel tud sorakoztatni, akik a műtárgy-kereskedelem valóságos szakteknitelyeivé nőttek ki magukat, és – akárcsak a cigányzenészek között – ebben az ágazatban

is egész dinasztiák alakultak ki, akikre a kiváló kapcsolatépítés mellett a korrektség, a csalhatatlan szem és a biztos ízlés a jellemző.

Pintér cége az adásvételen túlmenően komoly restaurálási munkákat vállal, egy-egy régi, olykor a felismerhetetlenségig elhasznált bútordarab felújítása, sőt megújítása nemcsak az aranykezü mestereknek, de neki, a megbízóknak is sikerélmény.

Pintér Péter szerint a gazdasági és pénzvilágban mutatkozó jelenlegi válságjelenségek természetesen a műtárgyak vásárlóit is megfontoltabbá teszik. Ez azonban nem jelenti az üzlet leállítását. Egy bizonyos vagyoni szint fölött, ha valaki kinéz magának egy festményt – vagy egy ékszert –, azt rendszerint meg is veszi. És ez a jelenség nemcsak a külföldiekre érvényes, hanem már a magyar társadalmon belül is tapasztalható.

Hasonló az igény az antik bútorok iránt – mostanában a biedermeier, barokk, copf berendezési tárgyak „futnak”. Egy-egy jól menő cég ilyeneket igyekszik beszerezni, hogy tulajdonosa lakásának vagy irodájának éke legyen, s látogatóját a házigazda jó ízléséről és anyagi stabilitásáról egyaránt meggyőzze. A divat most éppen a bútoroktól az apróbb ajándéktárgyak, porcelánok felé mozdult el, de ez egyáltalán nem jelenti azt, hogy az inga bizonyos idő elteltével ne lendülhetne majd visszafelé.

A műtárgyak kereskedésével párhuzamosan azok bemutatása is része, sőt egyre erőteljesebben jelentkező szegmense *Pintérék* tevékenységének. Az üzlet alatt kialakított bemutatótermek egész labirintusa (amely felesége, *Pintér Sonja* nevén vált közismertté a galériák sorában) időről időre teret ad kiállításoknak, egyéb kulturális eseményeknek, sajtótájékoztatóknak, de klasszikus és dzsesszkoncerteknek, más zenei előadásoknak is. *Pintér Péternek* – mint elmondta – szívügye a kortárs magyar képzőművészet népszerűsítése, művelőinek és műveinek megismertetése a szélesebb publikummal. Ezt a célt szolgálta a galériájukban november 24-én megrendezett, hozzá hasonló szellemiségű műkereskedők és egyéb szponzorok által támogatott *Első Kortárs Árverés* is, ahol 63 idősebb és ifjabb hazai művész 160-nál is több alkotását láthatta a közönség, és licitálhatott a neki tetsző darabokra.

Pintér Péter kincsesháza Fotó: Fekete András

Kelemen Károly munkája

Hagyomány és modernség

Több neves magyar alkotóművész tárlata nyílik a Műgyűjtők Éjszakáján. Az alábbiakban ezekről közlünk ismertetést.

Vincze Zita

Kelemen Károly – Búcsú a modernizmustól (Memoart Galéria)

A *Kelemen Károly* műveit bemutató kiállítás a Műgyűjtők Éjszakáján nyíló tárlatok közül az egyik legérdekesebbnek ígérkezik. Az egyetlen példányban létező vintázsok művészettörténeti mérföldkőhöz vezetnek vissza minket. Az 1978-ban készült fotoperformance-sorozat fordulópont volt a magyar képzőművészetben, ugyanis utat nyitott az avantgárdból a posztmodern felé. – Ekkor jelentették ki – állítja *Kelemen* –, hogy egy korszak lezárult, megérkezett a posztmodern.

A művész egész pályáján olyan kérdéseket vetett fel, amelyek a posztmodern művészet alapjait, a mű és a művészettörténet, a mű és a művész, a művészet és az alkotó

egyén viszonyát keresték. Ezekre a kérdésekre *Kelemen* mindig merész válaszokat adott, folyamatosan új technikákkal kísérletezett, performance-okat rendezett, az összes képzőművészeti műfajban kipróbálta magát.

A most újból kiállított, 1978-as munkáin a késő modernizmus akcionista-performer hőseit (*Joseph Beuys, Che Guevara, Tetsumi Kudo, Yves Klein*) jelenítette meg, meghozta úgy, hogy könyvből reprodukált akcióikat diavetítővel életre keltette, majd megrendezett, élő modellekkel kombinált alkotásokat hozott létre belőlük. A műfaj és az elkészült munkák akkoriban szenzációszámba mentek; a művész tudomása szerint ezt a formanyelvet azóta sem használta rajta kívül senki. *Kelemen* úgy gondolja, hogy ez volt az idézett művészet abszolút kezdete, amely még most is folytatható lenne, hiszen a fotográfia technikája azóta bekerült a képzőművészet alapműfajai közé. Sorozatában tökéletesen használta a fény-árnyék hatásokat, amelyek így a kelet-közép-európai lét nyugati művészettel folytatott – abban az időben megle-

hetősen szűk – párbeszéde iránti igényt mutatták fel.

Kovács István Jenő – Prima Matéria (Decker Antique & Design Galéria)

„A világegyetem e milliányi életformától nyüzsgő, rejtélyes kék csillagán, amit Földnek nevezünk, az egykori alkímisták a szűzfölddel és a homokkal végezték legizgalmasabb kísérleteiket. Alapanyaguk nevét suttogva sem merték kiejteni: Prima Matéria, Nyugvó Ősanyag. Ebben a Prima Matériában benne szunnyad valamennyi létcsíra, a mérgező spóráktól a legizgalmasabb szépségű formák kristályos tökéletességéig. Ebből a csillagporból az ember házakat, hidakat, gátakat és atomsilókat épít. Mit lehet a művész? Megpróbálja visszavarázsolni teremtett galaktikus létformájába” – festette meg *Szepes Mária* azt a világot, amelyet *Kovács István Jenő* mutat meg képein, és amelyeket ő maga „létképek”-nek nevezett el.

A Műgyűjtők Éjszakáján a Decker Antique & Design Galériában nyíló kiállítása három részre tagozódik: megmutatja homokkal

és más természetes anyagok felhasználásával készített képeit; különleges naplósorozatát (amely a művész napi reakcióinak grafikus ábrázolása, amolyan szabálytalan napló, érzelmi ujjlenyomat), valamint egy eredetileg könyvillusztrációnak készült *Ady-oltár-sorozat*ot is kiállít. A művész évek óta használ homokot és egyéb természetes anyagokat alkotásainak alapanyagaként, mert úgy gondolja, azok színe, struktúrája és a bennük rejlő misztikum kiválóan alkalmas plasztikus képei, a „létképek” elkészítéséhez.

Hitvallása szerint az élet kezdi elveszíteni az ember számára az emberszabású méreteket. Úgy véli, „minden emberfölötti már, kolosszális és gigantikus, csak a művészet őrzi még az emberszabásút, csak néhány lélek őrzi még a greenwichi mértéket”. Jóslata szerint egyszer „összeomlik ez az agyaglábu szörnyeteg, a tömegé dagadt ember kétségbeesetten megtér a kolosszálitól az emberszabásúhoz, és akkor ismét szükség lesz a művészekre, a mérték és hűség őrzőire”.

Naplótöredékeiben szintén az emberi értékekért kiált, mert úgy»

Kovács Lehel: Táj

Hagyomány és modernség

„gondolja, hogy „olyan korban élünk, amikor a kincs és a hamu összekeveredett, és ebből a forró parázsos hamuból kell kikaparni napi létünk értékeit. Egy keveset meg tudni a világból, lakni, enni, boldognak, szomorúnak, dühösnek és kiertónak lenni. Tanulni másoktól, olyan bölcspektől, akik megérték már mindezt, és üzeni azoknak, akik küzdenek rövid létünk kihívásaival.”

Kovács Lehel - Csak a táj (Art factory)

Kovács Lehel alkotásai a nagybányai hagyományoktól indulnak, tájképei méretüktől függetlenül különös érzékenységgel átítatott, míves munkák. Bár az életmű klasszikus gyökerekből táplálkozik, a művész a hagyományokat újraértelmezi és aktualizálja. Leginkább ember és táj kölcsönhatása foglalkoztatja, úgy véli, amennyire

mi hatunk a tájra, az is épp úgy hat miránk. Igyekeznek megmutatni, mit jelent egy ember alkotta tárgy a természeti környezetben, a civilizáció nyomai hogyan változtatják meg a táj látványát és hangulatát. Néha azonban csak magát a tájat ábrázolja annak fényvel, levegővel teli valóságában. A tájjal való kapcsolata egyfajta realista szemléletet mutat, bár ő maga nagyon fontosnak tartja, hogy még a műteremben készült nagy vásznain is határozottan látsszanak az ecsetvonások.

Meghatározó munkásságában az atmoszféra ábrázolása, ezért sokszor egészen messzire, a horizont felé tolja a hangsúlyt, ahol ég és föld találkozik. *Keserű Katalin* művészettörténész meglátása szerint Kovács Lehel képein mintha a távolban történő dolgok lennének a

fontosak, vagyis éppen olyanok, mintha az alkotó „mindent fordítva látta”.

A Műgyűjtők Éjszakájára összeállított anyaga – amelyet az Art factory galéria vezetőivel közösen válogattak – igen izgalmasnak ígérkezik. A formai koncepció szerint egészen kis méretű vásznak és kifejezetten nagy méretű festmények egymás mellett töltik majd be a termet. A művész szerint így különös feszültség jöhet létre a viszonylag kis térben, amely érdekes keresztmetszete lehet a tájképbábrázolásnak.

Az Art factoryban látható válogatás tematikájában a fényhatásokra helyezi a hangsúlyt. A művész egyik kedvenc képe (*Margitszigeti este*) is látható lesz. Ennek különlegessége, hogy a sötétségre váltó szürkület természetes és mesterséges fényeit együtt próbálja visszaadni.

A junioroktól a seniorokig és tovább...

ETNOMAD című tárlatával először áll a nagyközönség elé *Krieser Erika* bőrműves iparművész és *Raab Rózsa* textilművész. Fél éve készülnek nagy izgalommal e bemutatkozásra a Stoll'art Galériában; közös kiállításuk alapmotívuma: a nomád szőnyegminták. Az egyes darabok általában együttes munkával készültek; e tárgyak pedig javarészt női ruhakiegészítők: táskák, övek, ékszerek – valamennyi bőr- és textil-minták sajátos kollekcója.

Általában egyszerű anyagokat: kartont és ragasztót használ munkáihoz a Jeruzsálemből származó, nemzetközileg ismert *Sharon Pazner* is, aki a RaktArtban mutatja be műveit. Pazner leggyakoribb motívumait mindennapi tárgyak – kulcs, szék, fa, ház – inspirálják. Első pillantásra e minimalista munkák ártatlannak, precíznek és esztétikusnak tetszenek – de némi ismerkedés után a művek felfedik rafinált kifinomultságukat: humorral, iróniával, fájdalommal teli lényegüket.

A Múza galéria ad otthont a magyar festészet egyik szenior mesterre, a régi szentendre művésztelep csoportjához kötődő 82 éves *Rác András* 60-as években készült munkáinak. Akkoriban az alkotót a műfaj határait tágító új technikák foglalkoztatták; nagyméretű műveit a megélt történelem, a város ihlette. A Múza társintézményében, a Körmendi Galériában – amely már eddig is sokat tett az Európai Iskola holdudvarához kapcsolható művészek újrafelfedezéséért, bemutatásáért – látható *Sugár Gyula* emlékkiállítása. Még egy másik emléktárlat tekinthető meg a Haas Galériában, mégpedig *Barcsay Jenő*, a XX. század egyik legnagyobb hatású hazai iskolateremtő mesteréé.

A Stoll'art kollekcójából

● Kelemen Károly 1948-ban született Győrött. Diplomáját a Magyar Képzőművészeti Főiskolán szerezte 1974-ben, ugyanebben az évben nemzetközi sikert ért el a Cagnes-sur-Mer-i festészet-i fesztiválon. A nyolcvanas években motívumai között politikai jelképek, történelmi személyiségek fotói jelennek meg. 1982-től alakította ki újklasszikus stílusát, amely a művészettörténeti tradíció különböző rétegeit ötvözi. Az ezredfordulón maszkokat készített, újabban pedig – hiperrealista módon – szakácskönyvekből másol életképeket.

● Kovács István Jenő képző- és iparművészeti tanulmányait 1962-ben kezdte, 1981 óta szabadfoglalkozású művész. Pályafutása során több ösztöndíjat elnyert, járt Spanyolországban, Svájcban és Portugáliában. Számos hazai és külföldi kiállításon szerepelt, művei magyarországi és külföldi gyűjteményekben is megtalálhatók. Tagja a Magyar Alkotóművészek Szövetségének, a Világ Művészeti Centrumok Szövetségének, valamint alapítója és elnöke az Art-Tata Alapítványnak.

● Kovács Lehel Sepsiszentgyörgyön született 1974-ben. Festődiplomát szerzett a Magyar Képzőművészeti Egyetemen, majd a Baumax Tehetségkutató Versenyen díjat szerzett. 2005-ben Barcsay-díjat kapott és a római Magyar Akadémia ösztöndíjasa volt, majd MAOE-díjas lett az 53. Őszi Tárlaton Hódmezővásárhelyen. Tagja az Élesdi Művésztelep Egyesületnek, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének, a Sensaria Képzőművészeti Egyesületnek, valamint a MAMŰ Kulturális Egyesületnek.

Császárok a Balaton utcában

Havadtóty a képei között Fotó: Szabó Bernadett

Trencsényi Zoltán

Ülnek a kínai császárok a Balaton utcában, és a B55 Galériában nem mozdul az idő. A kínai császárok, *Havadtóty Sámuel* legújabb képsorozatának főszereplői, csipkeháttérbe applikálva, különféle csipkedarabokból összeállított ruhájukban révednek a messzeségbe. Talán egyenesen a XVII–XVIII. századba, amelyben éltek, és amelyben uralkodásuk idején egy olyan gondolatot mozdítottak meg, amelyről a művész úgy gondolta: feltétlenül érdemes a mai kor figyelmére.

Ez a gondolat pedig nem más, mint a múlt, az ősök tisztelete.

– Néhány évvel ezelőtt Londonban, egy kínai császárokról szóló kiállítás katalógusban arról olvastam – emlékezik Havadtóty –, hogy amikor a kínai császárok trónra léptek, nemhogy elpusztították volna azt, amit elődjük létrehozott, hanem óvták és megbecsülték, sőt. Még az egyébként általuk kivégeztetett uralkodók felmenőinek sírjához is kilátogattak, hogy örökre fogadják annak őseit. Így váltak a múlt öröksévé, legitim uralkodóvá. Az egyik trónra lépő császár például végigjárta a Tiltott várost, a palota ezer szobáját, és az egyikben rálelt egy XIII. századi festő két alkotására, majd talált még két képet tőle, ekkor építtetett egy újabb szobát, melyben elhelyezte a négy műalkotást, a szobának pedig azt a nevet adta: „Végre együtt mind a négy kép.”

Havadtóty Sámuel szerint mi túl gyakran szelektálunk múltunk darabjai között, és a múltrol hovatovább kérdezni is elfelejtettünk. Sőt: kérdezni, összefüggéseket megérteni mintha veszélyes dologgá vált volna. A másik múltját, a másik embert tisztelni végképp. Vajon a mi vezetőink képesek lennének-e

olyan gesztusra, kérdezi, amelyet *John McCaintól* láttunk, aki vereségét követően azt mondta: mindenben támogatni kell *Obamát*, aki máától az én elnököm is.

Ezt kérdezi, aztán hozzáteszi: ezekben a pillanatokban különösen büszke volt arra, hogy huszonnyolc évig Amerikában élt. De Amerikáról, Havadtóty személyes múltjáról most csak ennyi hangzik el. Nem emlegetjük, miképpen került oda, hogyan lett ott belsőépítész, hogy aztán dolgozzon a marokkói királynak vagy a *John Lennon*, *Yoko Ono* házaspárnak. És arról sem beszélünk, hogy Lennon halála után miképpen szövődött erős barátság, később kapcsolat közte és *Yoko Ono* között, amely egészen 2000-ig tartott. A személyes múltat Havadtóty Sámuel ezúttal magába zárja, és igeza van, mert most már a művek fontosak, jelesül éppen a kínai császárokról készített alkotások.

Am a művész nem csupán a császárok alakjával, de a művek alapanyagául használt csipkéket is megidézi a múltat. Arra, hogy csipkéket használ képzőművészeti alkotásainak háttérül, két évvel ezelőtt kaptuk fel a fejünket. Akkor, amikor az amerikai *Bobby Fischer* és az orosz *Borisz Szpasszki* 1972-ben vívott, legendás, 41 lépésből álló sakkvilágbajnoki döntőjét mesélte el 41 sakk-tábla méretű képen, melyek alapja ugyancsak csipke volt. Azt mondta akkor: bő évtizede gyűjti a művészet hobbitermékeként tekintett, le-sajnálta alkotásokat, a csipkéket, mert ámulatba ejti szépségük, és lenyűgözik a csipkekészítő asszonyok történetei, melyeket a finom munkák rejtélyesen zárnak magukba.

Havadtóty Sámuel ma már egyre-másra kapja a nagymamacsipkéket, ismerősök, idegenek bízzák rá – ha tetszik: művészetére – a múltjukat. Tudják: jó helyre kerül.

KMETTY

A MAGYAR KUBISTA

KMETTY JÁNOS

(1889–1975)

festőművész kiállítása a Herman Ottó Múzeumban

2008. 09. 25 – 12. 31.

Miskolc, Görgey Artúr út 28.

A kiállítás társrendezője és főtámogatója:

A kiállítás támogatója:

Mi hol?

Artcore Antique & Design. Francia eredetű műtárgyak kiállításával várja az Artcore az érdeklődőket a Műgyűjtők Éjszakáján. E tárlaton az üzlet elsősorban szobrokkal, órákkal és különlegességnek számító üvegárukkal kíván örömet szerezni a látogatóknak és a vásárlóknak. Az anyagból kiemelkedik egy Bayard-szerkezettel működő art deco asztali óra. A galéria erőssége amúgy is hagyományosan az art deco, továbbá a magyar Bauhaus.

Art Deco. Nevének megfelelően a Markó utcai üzlet főleg felújított és felújítatlan, francia és magyar art deco iparművészeti tárgyakkal foglalkozik. A kínálatban alapvetően bútorok, csillárok, állólámpák láthatók. A cég szakemberei továbbá egyedi art deco és Bauhaus stílusú tükrök, csillárok, falikarok, lámpák és kisbútorok készítését, valamint felújítását is vállalják.

Bardoni. A régiségkereskedés a XX. század első felének közép-európai bútoraira és lakberendezési tárgyaira szakosodott, de kreatívan használja a hatvanas-hetvenes évek stílusirányzatait is. Külön figyelmet érdemel a cég lakberendezési stúdiója.

Montparnasse Galéria. A már 12 éves múltra visszatekintő galéria szinte már megszálott perfekcionizmussal restaurált bútorairól ismert a szép tárgyak kedvelői körében. A csaknem 200 nm-es területen kialakított üzlethelyiségben mindenekelőtt a francia art deco legjobb periódusát idéző lakberendezési tárgyak keltik fel a belépő figyelmet.

Násfa Antik Galéria. A Násfa a Műgyűjtők Éjszakáján is antik tárgyakal, festményekkel, grafikákkal, szobrokkal és bútorokkal várja az érdeklődőket. A galéria arcukatát a XX. század első felének magyar képző- és iparművészete határozza meg - különösen erős a kínálata szobrokból és kisplasztikákból.

Galéria White. Kortárs művészettel foglalkozik, amely másfél éve jelent meg a negyedben, és nyomban feltűnést keltett *Herman Nitsch* és *Antonio Briceño* műveinek a kiállításával. A galériához köthető művészek - *Tót Endre*, *Nyári István*, *Erdélyi Gábor* - munkáin kívül *Kováts Dávid* tulajdonos figyelmé mindinkább a külföldi kortárs festészetre irányul; azt érzékeli ugyanis, hogy egyre több gyűjtő igyekszik kollekciójába beemelni a kortárs nemzetközi termés javát.

Újjáéled a szőnyeg varázsa

Peredi Ágnes

Egy magyar könyvvizsgáló, *Dénes Sándor* éppen 12 éve, egy hongkongi konferencia ebédszünetében betévedt a szomszédos régiségkereskedésbe, ahonnan egy szépséges selyemszőnyeggel és a szőnyegművészet iránti szerelemmel jött ki. Azóta már saját galériája van a Balassi Bálint utcában, ahol a falakon, mint festmények a képtárban, úgy sorakoznak a kézi csomózású, nemes anyagokból készült szőnyegek.

Magyarországon most kezd visszatérni az a kultúra, amely a szőnyegek világát is igazi műkincs-ként tudja értékelni. Holott egykor ennek igen nagy hagyománya volt nálunk. Kevesen tudják, hogy 1942-ben, amikor az Iparművészeti Múzeumban szőnyegkiállítást tartottak, a *Nyugat* című folyóirat háromoldalas recenziót közölt a műtárgyakról - idézi fel a korábbi korok szellemét *Dénes Sándor*, jelezve, hogy ma nehéz lenne hasonló érdeklődést elképzelni egy kulturális folyóirattól.

Dénes Sándor sokat töprengt

azon, vajon mi lehet a magyarázata annak, hogy Magyarországon évszázadokon át hatalmas kultusza volt a szőnyegeknek. Kézenfekvő oknak látszik a 150 éves török uralom hatása - de néhány balkáni országban még ennél is hosszabb ideig tartott az oszmán kor, mégsem volt akkor becsük a nemes szőnyegeknek, mint nálunk. Saját elméletként arra a következtetésre jutott, hogy ez még a magyar törzsek közép-ázsiai nomadizálásának a hatása, amikor állattartó őseink jurtaikban szőnyegekkel borították a földet. Ez a hajdani kötődés maradt a fenn lappangva történelmi korszakokat átívelve. A nagyvilágban igen sokra értékeli a szép szőnyeget. A legmagasabb árat New Yorkban fizették egy aukción: 4,45 millió dollárért vettek meg egy XVI. századi polinéz szőnyeget, amelyet tulajdonosa korábban 400 ezer dollárért vásárolt. Magyarországon a csúcsot 6,4 millió forinttal egy kumi szignózott selyemszőnyeg érte el. Ami azért jelzi, hogy a hazai piac is élénkül, de messze van még a nagy nemzetközi központok áraitól. Az itthoni árak változását azért jel-

zi, hogy az iráni Kumból származó selyemszőnyegek ára három év alatt 35-40 százalékkal emelkedett.

A világ szőnyeggalériái általában egy-egy területhez kötődnek, s nemzeti alapon gyűjtik és árusítják a műveket. A perzsa, a kasmíri, a kínai vagy a türkmén szőnyegek mind nagyon szépek, értékesek, de ritkán kaphatók egy helyen. *Dénes Sándor* úgy alakította ki galériájának a választékát, hogy minden fontos központból vannak szép darabjai.

Ő maga úgy vásárol szőnyeget, hogy mindenhová elutazik, mert saját szemével akarja látni azokat a helyszíneket, műhelyeket, hagyományokat, anyagokat és mestereket, ahonnan szőnyegei származnak. Így aztán pontosan tudja, milyen nagy különbség van például a Kaukázusban négyezer méteren élő juh és egy iráni sivatagos vidékről való juh gyapja között, és ez a különbség hogyan hat a szőnyegek minőségére. Szereti látni, milyen technikával, milyen körülmények között készülnek az egyes darabok. Ezek azok az ismeretek és tapasztalatok, amelyeket nem lehet könyvekből megszerezni.

A kő a lényeg

Zalán Eszter

Világéletében ékszerboltot szeretett volna a Falk Miksa utcai Joan ékszerüzlet vezetője, *Hári Anikó*, és lám, kívánsága egy éve teljesült. Am az apró, barátságos boltig göröngyös út vezetett.

Bár nincs a családjában senki, aki megismertette volna vele az ékszerészet csodálatos világát, *Hári Anikó* kislánykorában sokat járt anyukájával a piacra. Ilyenkor kis, lakkozott kövekkel ellátott rézgyűrűkről ábrándozott, amelyeket persze soha nem kapott meg. Éjszakánként azt álmodta, kezében van a gyűrű, ám mikor felébredt, nem volt ott. Így hát eldöntötte, maga tervez ékszereket. - Mindenfelét farigcsáltam, különféle anyagokból próbáltam ékszereket csinálni - mondja *Anikó*.

Kitanulta az iskolákat, majd aranyművesként, igazságügyi ékszerszakértőként dolgozott. - A rendőrség, a bíróság és a biztosítók között rohangálva azonban alig jutott idő a szakmára - meséli, miközben számtalan, érdekesebbnél érdekesebb drágakövet mutat. - Sajnos

Magyarországon nem nagyon ismerik a drágaköveket az emberek. Ha valaki bejön, szívesen mesélek a kövekről, ékszerekről, megkeressük talizmánkövét. Azt szeretném, ha olyan egyedi tervezésű ékszerek kerülne ki az üzletemből, amelyek tükrözik viselőjük stílusát és karakterét - vallja meg *ars poeticáját*. Kiderül: a vevő szereti, ha mindent tud az adott ékszerről: honnan származik a kő, ki készítette, mi a története. - A drágakövek világa külön világ. Ajándékok a természettől - mondja igazi áhítattal a szakma iránt. Szeretné divatba hozni az ametrin nevű követ, mely lila és sárga színű kvarc.

- Egyszeri, egyedi és megismételhetetlen ékszereket keresnek. Ha nem téma köré csoportosítom az ékszereket, akkor a kő a lényeg. Nézegetem a követ egy-két hétig, és elkezdek rajzolni, tervezni, és ezután készül belőle ékszer - mesél munkájáról *Anikó*. Drágakövből készült gyümölcsekszereit Münchenbe és Londonba is vitték galériába. De van, amikor például egy-egy dal ihletti az ékszer - *Anikó* több LGT-dalt formázott meg. Az LGT-kollek-

cióval kapcsolatban tapasztalta, hogy az ékszerboltosnak van egy szomorú kötelessége: eladni az árut. Még ma is „elsíratja” az eladott műveket.

- Változóban van az ékszerész-üzlet; némely kollégának lehetnek gondjai, mert mostanában nem megy úgy, ahogy korábban. Kevesebben veszik a nagykereskedésekből beszerzett, gépi készítésű tömegékszereket. Csak azok maradnak talpon, akik tudnak valami eredetit adni. Sajnos ahogy szegényednek az emberek, az ékszer luxuskategória lett - mondja, bár így karácsony felé 200-300 ezer forintért is visznek ékszert. - A közép- és alacsony kategóriában tudok egyedi, szép ékszert ajánlani - mondja.

Érdekes tapasztalata, hogy a magyar hölgyek nem annyira lazák, nincs annyi önbizalmuk, mint a külföldi nőnek, aki bejön, és természetesen tekinti, hogy felvehet egy nagyobb és feltűnőbb ékszert. Egyébként sok a férfi érdeklődő, aki párjának vásárol. - Sokat kell segíteni nekik - mondja *Anikó* szinte anyai gondoskodással a szemében.

Az igazi értéket felismerni sokkal nehezebb, mint megszerezni.

B

MKB
BANK

PRIVATE BANKING

12 • Műgyűjtők Éjszakája

10 MŰGYŰJTŐK ÉJSZAKÁJA

2008. december 4. csütörtök, 17-24 óra.

FALK MIKSA UTCA • MARKÓ UTCA • BALATON UTCA • BALASSI UTCA

13 Art Deco Galéria
1055 Budapest, Markó u. 6. • Tel.: 06-30-325-3035; 06-20-338-9669
EGYEDI LÁMPÁK, CSILLÁROK, TÜKRÖK KÉSZÍTÉSE, BÚTOROK SZAKSZERŰ RESTAURÁLÁSA KLASSZIKUS, KÉZI ÉS POLITÓROS MÓDSZERREL.

12 Art Factory Galéria II.
1055 Budapest, Falk Miksa u. 12. (Markó utca felől) • Tel.: 06-1-302-5172
www.budapestartfactory.com
19.00 ÓRA: CSAK A TÁJ – KOVÁCS LEHEL FESTMÉNYEI. 2009. JANUÁR KÖZEPÉIG.

15 Artcore Antik & Design
1055 Budapest, Falk Miksa u. 12.
Tel./fax: 06-1-269-2703 • www.artcore.t-online.hu
A KÉNYELMET ÉS HASZNÁLHATÓSÁGOT AZ IGÉNYES EGYEDISÉGGEL ÖTVÖZŐ XX. SZÁZADI BÚTOROK.
19.00 ÓRÁTÓL: FRANCIA ART DECO DÍSZ- ÉS ÜVEGTÁRGYAK, KIEGÉSZÍTŐK BEMUTATÓJA.

23 B55 Kortárs Galéria
1055 Budapest, Balaton u. 4. • Tel.: 06-1-354-1350 • www.b55galeria.hu
A HÁROM KÍNAI CSÁSZÁR – SAM HAVADTOY KIÁLLÍTÁSA. 2008. DECEMBER 9-IG.

14 Bardoni Intérieur
1055 Budapest, Falk Miksa u. 12. • Tel.: 06-1-269-0090 • www.bardoni.hu
ÜZLETÜNKBEN EURÓPAI ART DECO BÚTORKÖLÖNLÉGESEK MELLETT SZÁMOS XX. SZÁZADI ÉS KORTÁRS MŰTÁRGY, DÍSZTÁRGY TEKINTHETŐ MEG.
17.00 ÓRÁTÓL: AZ ERDÉSZ&MAKLÁRY FINE ARTS AUKCIÓS KIÁLLÍTÁSA – II. RÉSZ. (A KIÁLLÍTÁS I. RÉSZÉ AZ ERDÉSZ&MAKLÁRY FINE ARTSBAN LÁTHATÓ) 2008. DECEMBER 8-IG.

4 Café Picard
1055 Budapest, Falk Miksa u. 10. • Tel.: 06-1-473-0939 • www.cafepicard.hu
A CAFÉ PICARD IGÉNYES MELEGKONYHÁJÁVAL, KÁVÉ- ÉS VÁLOGATOTT BORKÍNÁLATÁVAL ILLESZKEDIK A BŐVÜLŐ, ÉS A MŰKEDVELŐK ÁLTAL EGYRE TÖBBET LÁTOGATOTT NEGyedbe.

19 Decker Antique & Design
1055 Budapest, Balassi Bálint u. 21-23. • Tel.: 06-1-373-0096 • www.deckerantique.hu
18.30 ÓRA: PRIMA MATÉRIA – KOVÁCS ISTVÁN JENŐ KIÁLLÍTÁSA. 2009. FEBRUÁRIG.

22 Dénes Galéria
1055 Budapest, Balassi Bálint u. 25. • Tel.: 06-30-499-6726 • www.selyemszonyeg.hu
20.00 ÓRA: NEMZETKÖZI TRENDEK A SZÖNYEG MŰTÁRGY PIACÁN – NEW YORK, LONDON, TEL-AVIV, TEHERÁN. MIÉRT IS JÓ BEFEKTETÉS A KORTÁRS SELYEMSZÖNYEG? – DÉNES SÁNDOR, AZ ELSŐ PESTI SZÖNYEG TÁRSASÁG ELNÖKÉNEK ELŐADÁSA.

5 Erdész & Maklár Fine Arts Gallery
1055 Budapest, Falk Miksa u. 10. • Tel.: 06-1-374-0774 • www.erdeszmaklary.hu
17.00 ÓRÁTÓL: AZ ERDÉSZ & MAKLÁRY FINE ARTS AUKCIÓS KIÁLLÍTÁSA – I. RÉSZ. (A KIÁLLÍTÁS II. RÉSZÉ A BARDONI INTÉRIURBEN LÁTHATÓ). 2008. DECEMBER 8-IG.

21 Ferenczi Interior Antique & Design
1055 Budapest, Balassi Bálint u. 21-23. • Tel.: 06-70-320-5032
www.ferenczienterior.com
A TELJES ÁRUKÉSZLET KIÁRUSÍTÁSA 30-70 SZÁZALÉKOS ENGEDMÉNNYEL.

8 Ferenczi és Tsai Aukciósház
1055 Budapest, Falk Miksa u. 3. • Tel.: 06-70-357-0589
www.ferencziaukcio.hu
A DECEMBER ELEJÉN NYÍLÓ ÜZLET MAGYARORSZÁG ELSŐ, XX. SZÁZADI BÚTOROKAT KÍNÁLÓ AUKCIÓSHÁZA.

11 Galéria White
1055 Budapest, Falk Miksa u. 7. • 10. Tel.: 06-30-742-4687 • www.galeriawhite.hu

26 HAAS Galéria és Kiállítóterem
1055 Budapest, Falk Misa u. 13. mfszt. 2. • Tel.: 06-1-302-5337 • www.haasgaleria.hu
XX. SZÁZADI FESTMÉNYEK ÉS RAJZOK – A SZÁZAD ELSŐ FELÉBŐL. MERÍTÉS A KUT-BÓL XII. – BARCSAY JENŐ EMLÉKKIÁLLÍTÁS.
17.00 ÓRA: KUT-KLUB – BESZÉLGETÉS ÉS TÁRLATVEZETÉS KOPÓCSY ANNA, ZSÁKOVICS FERENC MŰVÉSZETTÖRTÉNESEKSEL, VALAMINT BALOGH LÁSZLÓ, DEIM PÁL ÉS KONOK TAMÁS FESTŐMŰVÉSZEKSEL.

1 HAAS Modern Művészeti Galéria
1055 Budapest, Falk Misa u. 6. • Tel.: 06-1-332-3253 • www.haasgaleria.hu
TÉLI VÁSÁR, GRAFIKA KIÁLLÍTÁS. AZ ESTE FOLYAMÁN: HAAS-DALÉRIA – MAKÓ BÉLA ÉS ZENEKARA, KARDOS DANI, VALAMINT JÓ IDŐ ESETÉN VILI ÉS A VEREBEK.

16 Joan Ékszerüzlet
1055 Budapest, Falk Miksa u. 14. • Tel.: 06-1-312-0608
www.elegiusz.hu
EGYEDI TERVEZÉSŰ ARANY ÉS EZÖST ÉKSZEREK GYÉMÁNTOKKAL, BRILIÁNSOKKAL ÉS KÜLÖNBÖZŐ SZÍNES DRÁGAKŐVEKKEL, REKESZBERAKÁSOS PERUI ÉS SZECESSZIÓS ARANY ÉKSZEREK.

10 Körmendi Galéria
1055 Budapest, Falk Miksa u. 7. • Tel.: 06-1-269-0763
www.kormendigaleria.hu
18.00 ÓRA: AZ EURÓPAI ISKOLA FIATALJAINAK SORÁBAN – SUGÁR GYULA (1924-1991) FESTŐMŰVÉSZ EMLÉKKIÁLLÍTÁSA. 2009. JANUÁR 10-IG.

20 Memoart Galéria
1055 Budapest, Balassi Bálint u. 21-23. 1. emelet
Tel.: 06-30-374-1243 • www.memoart.eu
18.00 ÓRA: BÜCSŰ A MODERNIZMUSTÓL – KELEMEN KÁROLY FOTÓMUNKÁI. MEGNYITJA: GYÖRGY PÉTER ESZTÉTA. 2009. FEBRUÁR 4-IG.

25 MissionArt Galéria
1055 Budapest, Falk Miksa u. 30.
Tel.: 06-1-302-8587 • www.missionart.hu
A MISSIONART GALÉRIA VIII. KÉZMŰVÉSZETI AUKCIÓJÁNAK KIÁLLÍTÁSA A PINTÉR ANTIKBAN (L. LENT).

27 Montparnasse
1055 Budapest, Falk Miksa u. 17. • Tel.: 06-1-302-6444
FRANCIA ART DECO BÚTOROK.

9 Múzsza Galéria
1055 Budapest, Falk Miksa u. 5.
Tel.: 06-1-269-0763 • www.kormendigaleria.hu
MŰVEK A 60-AS ÉVEKBŐL – RÁC ANDRÁS FESTŐ- ÉS MOZAIKMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA. 2008. DECEMBER 5-IG.

18 Násfa Antik Galéria
1055 Budapest, Falk Miksa u. 22. • Tel.: 06-1-312-0264
www.antic-city.hu
A XX. SZÁZAD ELSŐ FELÉNEK KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETE.

24 Nemes Galéria
1055 Budapest, Falk Miksa u. 28.
Tel.: 06-1-302-8696 • www.nemesgaleria.hu
XIX-XX. SZÁZADI MAGYAR FESTMÉNYEK, GRAFIKÁK, VALAMINT RÉGI KÖLFÖLDI MESTEREK ALKOTÁSAI.

3 Pintér Antik
1055 Budapest, Falk Miksa u. 10.
Tel.: 06-1-311-3030 • www.pinterantik.hu
17.15 ÓRA: A 13 ÉVES GERLŐCZY ZSIOMOND ZONGORAIMPROVIZÁCIÓI
20.00 ÓRA: IRMAI KÁLMÁN ZONGORAMŰVÉSZ KONCERTJE.
24.00 ÓRÁIG: A MISSIONART GALÉRIA VIII. KÉZMŰVÉSZETI AUKCIÓJÁNAK KIÁLLÍTÁSA

6 Pintér Sonja Galéria
1055 Budapest, Falk Miksa u. 10.
Tel.: 06-1-311-3030 • www.pintersonja.hu
KORTÁRS ALKOTÁSOKBÓL VÁLOGATOTT KIÁLLÍTÁS.

7 RaktArt
1055 Budapest, Markó u. 1/B • Tel.: 06-30-343-7443
SHARON PAZNER KIÁLLÍTÁSA. A MŰVÉSZNŐ KÉPEI A WWW.SHARONPAZNER.COM OLDALON IS LÁTHATÓK. 2008. DECEMBER 7-IG.

2 Stereo Gallery
1055 Budapest, Falk Miksa u. 6.
Tel.: 06-30-989-3443, 06-1-302-3995 • www.stereo-gallery.com
19.30 ÓRA: EZ A MAI FIATALSÁG – A GALÉRIA FIATAL MŰVÉSZINEK ALKOTÁSAIBÓL VÁLOGATOTT KIÁLLÍTÁS. 2009. JANUÁR 15-IG.

17 Stoll'Art Kortárs Galéria
1055 Budapest, Stollár Béla u. 3/B.
Tel.: 06-1-312-2425 • www.stollart.hu
ETNOMÁD – KRIESER ERIKA BŐRMŰVES IPARMŰVÉSZ ÉS RAAB RÓZSA TEXTILMŰVÉSZ MUNKÁI. 2009. JANUÁR 10-IG.

A PROGRAMBAN RÉSZT VESZNEK

pesti műsor
BUDAPESTI KULTURÁLIS HETILAP

Antik apró
www.antikapropo.hu

TÓPARK
www.topark.hu

MŰERTŐ

www.mugyujokejszakaja.hu